

себе на аудінцію дра Зайдера й ти, уважати себе за людей і в інших тільки людей бачити. А другого дня одбувається зібрання місцевої сільської "Просвіти", розмови про Народний дім, обрання на голову сусіднього пана, а на члена ради другого місцевого єзуїта.

"Все можна"—то правда, але на верх вибіралося тільки те, що візувало люді, а не те, що їх візували, і вірили люди, що автомобіль з федерацією і землю дадуть і взагалі утворять якесь гарне життя—необмежене, невизначене, невиразне, але хороше. Справді—чista, хороша романтика...

Пам'ятаю і другий момент у тому ж таки селі. То було вже по першому повстанні більшевиків у Петербурзі. З'явилася по селян якісь хмарні постаті: "товариші-дезертири" з фронту з руками завжде в кишенях, якісі матроси, і просто особи непевного вигляду, що зникали тими самими невідомими шляхами, як і з'являлися, линяючи по собі якісь гризязькі неспокій, мов брудну піну. Розмови про автономію і федерацію вже замовкли. "Земля" вже інакше витолковувалася і щось погрозливе вчувалося в новому толкуванні. "Тепер можна"—значило вже—бери, все наше.. Ale село же твердо держалося, що опиналося проти спокуси. Пам'ятаю, що з цього ж таки села послано було людей до Києва, щоб привести якого-небудь "доброго оратора," бо сами селяни не могли вправитися і зговорити з більшевиком із захожих салдатів. Село ще хапалося за ту романтику, яка дала йому стільки хороших хвилин і обіцяла ще більше в будуччині.

І от настал осінь. "Соціалізація" запанувала над розумом і романтичним захопленням. Голосування на виборах у галасування обернулося. Почали "розбирати" економії і навіть заможніших дядьків. Ударив мороз—і по селу прокотився якісь чудний шелест: то мало не всим селом жали очерет на панському ставі і було щось злодійките в тому похапливому шелестінні. В окрузі почались похідки, самосуди... Далі насталище гірші часи, коли з села тікав, хто тильки міг, коли країнські люди засуджено було як "буржуї" на смерть, коли ці "буржуї", збираючись таих, не сміли світла засвітити, щоб не притягти до себе небезпечної уваги, коли найгірші елементи господарювали по земельних комітетах, як у власні кишені. Романтика поволі відродилася, і останні події, з ним з'язані, зробили тут тим більше враження, що прогреміли, мов грім з ясного неба: ніхто іх не сподівався і ніхто до них не готовувався. I однаке вони прийшли і понівечили і ті потворні рослини, які вибуяли були на ґрунті, соціалізацію угноєному, і ті нарости нової правосвідомості, що вже проклонулися були на безправному ґрунті. Все з одного маху пісомала і все по-нівечила нагальна бура.

Вперше за революційних часів я бачив це село на початку місяця травня минулого року. То був період революційної романтики. Панахиди по всіх, "за свободу живіть свої положивши," молебні, за Україну, маніфестації по селян з пропорами, на яких написи вимагали—яка старовина!—автономії і федерації; імпровізовані мітинги на яких теж найбільш про ту ж таки автономію і федерацію говорилося і звичайно—про землю... Було справжнє, шире єднання всіх мешканців села в один гурт. По містах вже починалися подекуди партійні гострі суперечки та національна колотиця, а тут, на селях, ще була гармонія та солідарність. У маніфестаціях поруч ішли селяні і пани, на мітингах після студента виступав салдат-фронтовик, який плутано і довго вилазив якусь анархичну пісантину, матір пізнього більшевизму. Ale тоді вони мирно промовляли з одного стола, що служив за імпровізовану трибуною. Пам'ятаю, що коли на майдані правився молебень, то місцевий єрей, мабуть з деликатності, стояв собі остроронь і не наважувався наблизитися до гуру. "Підхід, Гершку, ближче: тепер можна"—кілька місцевих рук склонили Гершу, по якому наїх бронзове обличчя почервонів рум'янець несподіванки, як присунули його мало не до самого аналоя. "Тепер можна"—це було радісне і велике почуття рабів, яким враз залило спало з рук і вони побачили себе людьми, почули себе однією до купи збитою громадою. Перегородки впали. "Тепер можна"—все можна, але насамперед щось гарне робити.

Евг. Перфецький.

На руїнах.

З сільських враженів.

I.

Я знову на селі...

Село—те саме село в одному з закутків на Полтавщині—я бачив за останній рік у всяких фазах настрою. Разом з усією Україною переживало воно всі етапи революції, переходило по всіх східцах спершу вгору, а потім униз, одівавочи те, що творилося на верхах, і показуючи, як події високої політики перетворялися тут, у живу плоть і кров одягаючись. Історія одного села на Україні, коли була написана, багато дещо пояснила б з того, що здається незрозумілим, багато подала б ілюстрацій до теоретичних домагань та балашок, які провадилися там, у центрах політики. Тут й розуміли простіше, безпосередніше і часто далі щирише. Тут просто робили те, що про що там без кінця і краю говорили. Тут без дипломатичних хитроців переводили в життя демагогічні гасла, якими там тільки дипломатично дурили людей. I коли збанкрутівали ті гасла, то тут макемо вже не саме розчарування, а свого рода руїну над її сподіванок, маємо такий тяжкий удар по живому тілі, якого місто часто й уявили собі не може. Переворот і останні події, з ним з'язані, зробили тут тим більше враження, що прогреміли, мов грім з ясного неба: ніхто іх не сподівався і ніхто до них не готовувався. I однаке вони прийшли і понівечили і ті потворні рослини, які вибуяли були на ґрунті, соціалізацію угноєному, і ті нарости нової правосвідомості, що вже проклонулися були на безправному ґрунті. Все з одного маху пісомала і все по-нівечила нагальна бура.

Вперше за революційних часів я бачив це село на початку місяця травня минулого року. То був період революційної романтики. Панахиди по всіх, "за свободу живіть свої положивши," молебні, за Україну, маніфестації по селян з пропорами, на яких написи вимагали—яка старовина!—автономії і федерації; імпровізовані мітинги на яких теж найбільш про ту ж таки автономію і федерацію говорилося і звичайно—про землю... Було справжнє, шире єднання всіх мешканців села в один гурт. По містах вже починалися подекуди партійні гострі суперечки та національна колотиця, а тут, на селях, ще була гармонія та солідарність. У маніфестаціях поруч ішли селяні і пани, на мітингах після студента виступав салдат-

фронтовик, який плутано і довго вилазив якусь анархичну пісантину, матір пізнього більшевизму. Ale тоді вони мирно промовляли з одного стола, що служив за імпровізовану трибуною. Пам'ятаю, що коли на майдані правився молебень, то місцевий єрей, мабуть з деликатності, стояв собі остроронь і не наважувався наблизитися до гуру. "Підхід, Гершку, ближче: тепер можна"—кілька місцевих рук склонили Гершу, по якому наїх бронзове обличчя почервонів рум'янець несподіванки, як присунули його мало не до самого аналоя. "Тепер можна"—це було радісне і велике почуття рабів, яким враз залило спало з рук і вони побачили себе людьми, почули себе однією до купи збитою громадою. Перегородки впали. "Тепер можна"—все можна, але насамперед щось гарне робити,

за кару зарешт до трьох місяців і штраф до 500 карбованців. Привезені на пакласти на поїздові старости, постанови яких про те можуть бути скарженні до губернських старост; рішення остаточні по цим скаргам остаточні.

4. Установити кару замеження в тюремі на строк до одного року, чи

призначення до примусових громадських робіт, а також і за підбіванням вчених, коли за них в законі не установлюється більш сурова кара:

а) за самовільне псування та знищення посівів, врожаю та зібраного хліба.

б) за свавільний перестанок чи припинення за попереднє згодою сільських ребіт, а також і за підбіванням до таких вчених.

5. Для про вчених, які визначені в ст. 4 розглядаються в звичайному судовому порядку, але но-за чергою.

6. Закон цей перевести в життя по телеграфу.

Голова ради міністрів Лизогуб.

Міністр земельних справ

Коломоїцев.

Обов'язкова постанова по міністерству продовольчих справ.

Липня 4-го дня 1918 року.

м. Київ.

№ 132.

На додаток обов'язкової постанови від 20 травня під № 129 і в зміну обов'язкової постанови від 20 травня під № 130, в метах регулювання цін на яйця оголошує:

1. Весь гужовий ячений крам, який п'явиться в Київ, скupується в центральному складі гуртових міських яйцепродукцій на Басейній вул. № 11, по встановленій ціні 18 карб. 50 коп. за кону, відкриваючи ці ціни розподіляється між територіями під контролем міністерства продовольчих справ і міської 50% на організаційні витрати.

2. Продаж яєць з везів із центральним складом забороняється.

3. Яйця, які п'явуються у Київ залишаються без довгої міністерства продовольчих справ, реквізуються за знижкою 10%, з цін, по яких постають яйця контрагенти міністерства продовольчих справ для експорту за кордон.

4. Для виконання вищезазначеного ухвалюється кордон, який направляє гужовий ячений крам на центральний склад.

5. За виконання цієї обов'язкової постанови вимін підлягають відповідальні по ст. 29 Карт. Стат., яка покладається міровими суддями (Збр. закон. т. XV від 1914 р.) в новій II редакції і окрім того штрафу до 3000 карб.

Підпис: міністр продовольчих справ Юр. Соколовський.

Датський В.-КОНСУЛ.

Втора була у міністерства закордонних справ Дорешівка королівський віце-консул Карл Нільсен, призначений датським урядом на цю посаду в українській державі.

В офіційному папері про це призначення сповіщається, датський королівський уряд бажає підтримувати добре політичні і торговельні відносини з українською державою.

Дій Нільсена веде свої зносини безпосередnio з датським міністrem закордонних справ у Константинополі.

До пана міністра народної освіти.

Учителі вищих початкових шкіл, які служили на військових старшинами та салдатами і за весь час військової служби були на висоті свого призначення, 5 липня цього року обираються виборами та підписанням посади в училищах та школах держави, які вибирають земськими та міськими самознайдуваннями, фабриками та заводами; 3) будування санітарно-інженерних будівель; 4) допомога розвитку заводів і фабрик на Варалі і в інші з міністерств торгу і промисловості, підлеглих санітарно-інженерні будівництво; 5) розроблення питань про участь уряду в видобуванні будівель, які вибирають земськими та міськими самознайдуваннями, фабриками та заводами; 3) будування санітарно-інженерних будівель по ініціативі міністерства народного землеробства і міністерства промисловості та землеробства; 4) допомога розвитку заводів і фабрик на Варалі і в інші з міністерств торгу і промисловості, підлеглих санітарно-інженерні будівництво; 5) розроблення питань про участь уряду в видобуванні будівель санітарно-інженерних будівель; 6) розроблення санітарно-технічних знаків серед інженерів і широких вергових кадрів та утворення науко-важливих закладів та зразкових станиць; 7) систематичне збирання відомостей про істнюючі санітарно-інженерні будівлі і про їх експлоатацію.

І. Побільшити на пенсію та п'ятірічні додатки:

а) час перебування на військовій службі по мобілізації—в 1½ разі;

б) час перебування в дільницях після позиції—втріч;

с) старшинам III категорії та салдатам, переведеним в задільністі від роботи на настрову посаду—в двічі;

ІІ. Участникам війни давати привілей при різних призначеннях перед дільницями та національною колотиця, а тут, на селях, ще була гармонія та солідарність. У маніфестаціях поруч ішли селяні і пани, на мітингах після студента виступав салдат-

фронтовик, який плутано і довго вилазив якусь анархичну пісантину, матір пізнього більшевизму. Ale тоді вони мирно промовляли з одного стола, що служив за імпровізовану трибуною. Пам'ятаю, що коли на майдані правився молебень, то місцевий єрей, мабуть з деликатності, стояв собі остроронь і не наважувався наблизитися до гуру. "Підхід, Гершку, ближче: тепер можна"—кілька місцевих рук склонили Гершу, по якому наїх бронзове обличчя почервонів рум'янець несподіванки, як присунули його мало не до самого аналоя. "Тепер можна"—це було радісне і велике почуття рабів, яким враз залило спало з рук і вони побачили себе людьми, почули себе однією до купи збитою громадою. Перегородки впали. "Тепер можна"—все можна, але насамперед щось гарне робити,

за кару зарешт до трьох місяців і штраф до 500 карбованців. Привезені на пакласти на поїздові старости, постанови яких про те можуть бути скарженні до губернських старост; рішення остаточні по цим скаргам остаточні.

ІІІ. Діткам учасників війни при вступі в школи на державні кадри давати привілей перед дільницями інших ступенів.

ІV. Діткам учасників війни при вступі в школи на державні кадри давати привілей перед дільницями інших ступенів.

</

му вони проповідають. Не забороняється осо-
бам, котрі по уважній причині не мали
амоги звернутись до українських предста-
вників поза кордоном, звертатись з відо-
мінними проказами до адміністративного
відділу окружного суду по місце-пробу-
ванням свого приїзду на Україну.

Восьме: Інші особи набувають собі
право українського громадянства: а) на-
родженнем від громадяни української держ-
ави; б) шлюбом чужовими з українсь-
ким громадянином; в) усиновленням чу-
жеземлями до 17 року громадянином украї-
нської держави; г) натурализацією.

Девяте: Право громадянства набу-
вається через натурализацію при умові:
а) коли особа має праводатність та діє-
здатність; б) коли вона перебуває
на території України на протязі 3 років;
в) коли вона має спроможність годувати
 себе та родину.

Роновини полтавського боя.

Вчора о 12-ї годині для захода-
ми т-ва „Батьківщина на Сефійськім
майдані“ мала бути відправлена уро-
чиста панахида по гетьманові І. Ма-
зепі і всіх, що склали голови свої
під Полтавою в бою з військом Петра
І-го в 1709 році.

Але позавчора увечері по вулицях
Києва була розігнана така оновітка:
„До відомства правителства дійшло,
що деяни українські національні ко-
манди завтра в Софійському
соборі панахиду по гетьману Івану
Мазепі, причому з думкою по вході з
собору зробили маніфестацію й по-
хід по вулицях.

Важаючи всякі маніфестації й
вуличні походи при теперішніх умо-
вах дуже небажані, тому що во-
ни можуть викликати вуличні непо-
рядки й розрухи, правителство вин-
агає петрівським оновіткам громадян-
ство, що воно, ставлячись із новим
співчуттям до всімого прояву наці-
онального почуття, мусить однією, за-
для охорони громадського ладу й
спокою, заборонити камірену маніфе-
стацію й похід в пам'ять гетьмана
Мазепи.

Київ, 9 липня 1918 р.

Через це панахида відбулася не
на майдані, а в отраді Софійського
собору, куди війшла велична сила
народу, делегатів з прaporами і з
портретом гетьмана Мазепи, прикра-
шеним рушниками.

Службу бому прагнів епископ Назарій з сопливим духом. Перед
панахидою і після неї священики ска-
зали слово про життя і діяльність
Мазепи і героях полтавського боя.
Співаки на панахиді хор щіл орудою
К. Степенка.

Після панахиди присутні підко-
люючих проспівали „вічну пам'ять“
славним лицарям 1709 року, „Запо-
віт“, „Ще не вмерла“ і ін.

тельських спілок з закінченням
жергами на цей фонд до ц. бюро продуктів.

Всеукраїнської чительської спілки

— Поворот із Відня. Вчора до Киї-

(Григорівська 6, 3-й поверх).

Українське посолство [при бол-

гарському уряді]. Як ми вже поясни-
мо, болгарський послом призначено

О. Я. Шульгина. Тепер же затвер-
джено і склад самого посолства. Рад-

ицією посолства призначений ук-

раїнський громадський діяч Ф. Г.

Шульга. Старшим секретарем посол-
ства — б. генеральний суддя К. І. Тев-

кач. Воєнний аташе — генерал Бобрі-

ський, котрій був товарищем військо-

вого міністра відомства міністри-

стрем був С. Петлюра. Старшим ата-
ше посолства — молодий український

учений Шелудько. Крім того у склад

посольства входить б. віце-директор

одного з департаментів м-ва внут-

рішніх справ Н. І. Сікора і ін.

Таким чином увесь склад болгар-

ського посолства має цілком україн-

ський характер і тому являється ша-

сливим викликом із вищих посолств

терпірільного українського уряду.

В міністерствах праця по заміні

урядівців дотеперішнього скла-

ду урядівців нового напрямку —

продовжується. Цими дніми директор

канцелярії міністра внутрішніх справ

ІІ. Понятенко закінчив прымусову

передачу справ канцелярії новопріз-
наченним директором департаментів

загальніх справ, технічно-господар-

ському та виконуючому обов'язки ди-

ректора канцелярії міністра.

На зроблені пропозиції призначено

членів на нову посаду по міністри-

ству — бувший директор канцелярії

від нових призначень відмовився.

До призначення директором кан-

целярії ІІ. Понятенко був товарищем

генерального секретаря внутрішніх

справ від початку утворення секре-

таріата.

— „Народна Воля“. „Народна Вол-

я“, щоденна селянська газета, що в

часі перевороту припинила своє іс-

нування, зароз заходами товариства

співробітників „Народової Волі“ від-

новлюється і виходить двічі на

тиждень. Відповільним редактором

був Климент Поліщук. Тимчасово

редакція і контора міститься на Куль-

ничій вул., б. ч. 58, пом. 3.

Бувших співробітників, які зараз

робували у Кієві, запрошують по-

дати до редакції свої адреси.

— Мала рада міністрів. На засідан-

ні 9-го липня мала рада міністрів

розвігнула статут міністерства внут-

рішніх справ про державну карту і

статут одеського градоначальства.

— Офіційний візит. Вчора у міні-

стра фінансів був з ефіціальними візи-

том австрійський військовий уповнова-

женний генерал граф Славоні, приз-

наченний на цю посаду замість д.

Флеймане.

— З'їзд представників залишниць. У

Кієві розпочався з'їзд представників

залишниць України що виробленю од-

номанітного постійного російського ру-
ху національних поїздів на території

України. В програму з'їзда входять

також справи з установлінням ври-

мих безпересадочних поїздів між го-

редами України, про маршрути поїздів

для біженців. Намічені маршрути по-

їзди з Ростова Катеринослава Харь-

кова на Київ і далі на захід, і два

маршруті поїзда на Мінськ.

— Перша учительська спілка у Тав-

рії. Ц. б. всеукраїнської учительсько-

ї спілки одержало повідомлення, що

в Міністерстві запланується перша на

Таврію українська учительська спілка.

— Страйк друкарів. Страйк дру-

карів, як відомо, йде вже третій ти-

жден. Учора переговори між власни-
ками друкарень і робітниками пере-

ралісся остаточно. З усіх пунктів

наміченої договорів складачі і дру-

карі згодилися приняти тільки два.

Власти викликали представників дру-

карів, і там друкарі змінили дай-

ший став страйку, який продовжив

мирно. Позавчора післі цієї балічки

вібрала власники друкарель було

перерване по незалежним обста-

вництвам.

— З'їзд. Вчора розпочався перший

всеукраїнський з'їзд делегатів спілок

політичних воїнів.

На з'їзд прибуло близько 70 делега-

тів, які пропонують організації

політичних воїнів

заснувати фонд для

заснування

залишниць

загальних

засідань

залишниць

зали